

Hoop voor de toekomst

Prof.dr. Roel Kuiper, rector

We staan aan het begin van een nieuw Academisch Jaar in een wereld vol dreiging en onzekerheid. We zagen in de afgelopen weken de onophoudelijke beelden van mensen die in doodsnood Afghanistan uitvluchten. Vele duizenden haalden het laatste vliegtuig niet en vrezden in handen te vallen van hun vijand. Hartverscheurende taferelen van mensen op de vlucht, die zich ook elders voordoen over de hele wereld. Intussen gaat in die wereld een virus rond dat nog niet onder controle is. Jazeker, wij zijn blij dat we weer kunnen starten en min of meer terugkeren naar zoals het was, maar de onzekerheid is niet weg. Komt er een vierde golf besmettingen? Zal het goed gaan met het fysieke onderwijs en het loslaten van de anderhalve meter in het hoger onderwijs?

De wereld en ook wijzelf kunnen wel wat hoop gebruiken. We lazen net een gedeelte uit 1 Petrus over het rekenschap geven van de hoop die in ons is. Christenen hebben hoop. Dat is een kenmerk van hen. De hoop is een kostbaar bezit. Wees blij dat je dat hebt, zegt Paulus in Romeinen 12. Die hoop staat buiten het bereik van het kwaad, maar wordt wel aangesproken en aangevochten door kwaad en het lijden in ons eigen bestaan. Zo komt Petrus er hier ook op. Als er zoveel dreiging, kwaad en onzekerheid in de wereld is, waar is je hoop dan op gebaseerd? Die vraag wordt vaak gesteld. Veel mensen worden cynisch en verwachten niets meer.

De eerste brief van Petrus geeft een sterke reflectie van de verdrukking, het lijden, de miskennen van de eerste christenen. Ze werden belasterd, verdrukt en vervolgd. Ze leven als vreemdelingen in hun steden en hun geloof wordt op de proef gesteld. Maar steeds is er die oproep: vergeld geen kwaad met kwaad, antwoord door goed te doen. Het is beter te lijden omdat men goed doet dan wanneer men kwaad doet; leef het evangelie van de levende

Christus. Je weet toch dat God je heeft gered en dat je bij Hem mag horen, een levende steen van Zijn huis? Leef dan vanuit het geloof dat tevens je hoop is (1:21). En als mensen vragen waar die hoop op gebaseerd is, geef rekenschap.

De hoop staat in het rijtje van geloof, hoop en liefde (uit 1 Kor. 13) en kan niet zonder die andere twee. Hoop is niet een gevoel, het is geen blind optimisme, het is niet iets dat je zomaar vanuit jezelf hebt, de hoop gaat voorbij aan de ervaring van het alledaagse. De wanhoop blijft staan bij het alledaagse, ze is de gevangene van de naakte feiten, kijkt daar niet meer bovenuit, ziet geen weg meer. De hoop waar christenen over spreken kijkt verder. Ze is een zielsactiviteit gebaseerd op het geloof dat dingen ook anders kunnen en uiteindelijk zullen worden. Die hoop is gebaseerd op Jezus Christus, de redder en verlosser van de wereld, onze Koning. Daarom gaat ze samen met het geloof. Onze hoop, zegt Gabriel Marcel, is een *hopen op*, en richt zich op de persoon van Christus die ons voorgaat. Hij is onze Helper. En die hoop gaat ook samen met de liefde, ze bouwt op, ze sticht, werkt aan een andere wereld, een nieuwe gemeenschap. De zekerheid van een verlostte schepping leidt tot een liefde voor elkaar en hoop voor de toekomst.

Rekenschap geven van de hoop die in ons is: kunnen wij dat ook, in een gebroken wereld? Wij mogen voorstellingen maken van een nieuwe wereld en ons daardoor laten aanmoedigen, daarvan rekenschap geven. De hoop is een lichtpunt in een donkere wereld. Laat die hoop zien, zegt Petrus steeds en dat geldt ook voor ons. Laat zien dat onze hoop niet verankerd is in wat mensen doen of wat mensen overkomt – de twee vormen van het kwaad -, maar in wat God doet. Hij doet alles meewerken ten goede opdat wij steeds meer gaan lijken op Christus in de weg van navolging en hoop. ‘Hoop geeft vleugels aan de mensen’. Hoop verbindt met een hoger doel, het motiveert en activeert, van binnenuit. Neem elkaar mee in die hoop, heb oog voor elkaar, wees hierin eensgezind. Door de hoop dat het

goed komt met ons en met de wereld sterkt zich een gemeenschap, gevoed door geloof en liefde.

Ik kies dit thema van de hoop met opzet bij het begin van dit nieuwe jaar. We komen uit een tunnel, die COVID-19 heet. Die tunnel was lang en we weten niet of deze opnieuw langer wordt. Maar het goede nieuws is dat we weer meer mogen en elkaar weer kunnen ontmoeten. Daar hebben we naar verlangd en, vreemd genoeg, nu het zover is, is het ook weer wennen. We weten niet hoe iedereen hier uitgekomen is. Sommigen zijn ziek geweest, een enkeling ook echt ernstig, studenten hebben een vreemd studentenbestaan op afstand gehad, dat een mentale belasting opleverde die niet altijd voor iedereen goed uitpakt. Maar we gaan wel vol goede moed en met hoop weer op weg. Wij mogen hier aan onze universiteit prachtig werk doen in Gods Koninkrijk. Wij bouwen aan een gemeenschap, in hoop. Laten dat onze hernieuwde ontmoeting met elkaar stempelen.

Docenten en studenten zijn blij dat het fysieke onderwijs weer gegeven kan worden op locatie. Er zullen ongetwijfeld nog wel online-momenten zijn, meer dan in het verleden, maar de afgelopen periode heeft ook geleerd hoe belangrijk echt contact en interactie zijn voor goed onderwijs. We hebben belangrijke lessen geleerd met betrekking tot het gebruik van nieuwe media in het onderwijs, maar willen nadrukkelijk wel een lerende gemeenschap zijn die bloeit door ontmoeting en gesprek.

We beginnen dit jaar met een lichte groei in het studentenaantal ten opzichte van vorig jaar. Vorig jaar stonden we met 142 studenten aan de start, nu met 147. Gelukkig kunnen we opnieuw ons internationale programma draaien, de Master of Intercultural Reformed Theology, die we vorig jaar niet konden aanbieden vanwege de pandemie. I welcome the international students, who are also present here in this opening ceremony. De instroom van studenten in de bachelor is op het niveau van vorig jaar en datzelfde

geldt voor de instroom in de predikantsmaster. Veel zij-instromers weten de TU te vinden, studenten die een andere studie-achtergrond hebben of een hbo-traject hebben gevolgd of mensen die de TU weten te vinden op latere leeftijd. Daarmee gaat de universiteit een bredere functie vervullen en dat is ook waar we op uit zijn en wat we verder verwachten voor de toekomst.

Belangrijk om te vermelden is het vele onderwijs, de conferenties en webinars die via *Weetwatjegelooft* worden aangeboden. Dit werk is geïntensiveerd in coronatijd. De programma's trekken vele honderden deelnemers, ook internationaal en onze studio levert hoge kwaliteit. Door allerlei samenwerking met partners, gastsprekers, verwante kerken en christelijke organisaties, groeit hier een beeld van de TU van de toekomst: een plek van ontmoeting, onderwijs en bezinning voor betrokken christenen in Nederland. Dat een aantal internationale conferenties prima online kunnen plaatsvinden geeft een impuls aan ons duurzaamheidsbeleid. Hoewel internationale contacten wezenlijk zijn voor de universiteit, hoeven we beslist niet de hele wereld over te vliegen. Met de UR wordt er over dit thema verder nagedacht.

Vorig jaar maakte ik melding van groeiende contacten tussen de levensbeschouwelijke universiteiten, die elkaar steeds beter weten te vinden. Met de PThU hebben we een groeiende samenwerking rond een gezamenlijke Initial Graduate School en we treden steeds meer gezamenlijk op in onze contacten met de overheid. We zien uit naar nieuw kabinetsbeleid, ook ten aanzien van de financiering van de levensbeschouwelijke universiteiten.

Voor de zomer konden we komen tot de instelling van een bijzondere leerstoel christelijke filosofie, waarop inmiddels prof.dr. Jan van der Stoep is benoemd. We zijn blij met de samenwerking met de Stichting voor Christelijke Filosofie en deze verbreding en tevens versterking van het Neocalvinist Research Institute. Jan van der Stoep hoopt het komend academisch jaar te inaugureren en dat geldt ook

voor prof.dr. Leon van den Broeke (10 december). Aan het eind van dit komend Academisch Jaar zal prof. Rob van Houwelingen stoppen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De komende tijd starten we de procedure voor zijn opvolging op de leerstoel Nieuwe Testament.

In het kader van onze toekomstplannen hebben we deze zomer toestemming aangevraagd om de opleidingen te mogen verplaatsen naar Utrecht. Wij zijn in afwachting van het antwoord, dat voor ons weer een belangrijke volgende stap is in het proces dat we doorlopen, samen met de Raad van Toezicht en de universiteit. Als alle seinen op groen staan is het voornemen om in september 2022 het eerste jaar van onze bacheloropleiding aan te gaan bieden in Utrecht en in de volgende jaren steeds meer van onze opleidingen over te brengen. We verwachten in Utrecht, mede door intensievere samenwerking met verwante instellingen, grotere werfkracht te ontwikkelen en een bredere functie te kunnen vervullen als instelling voor christelijk hoger onderwijs.

Dit alles doen we in samenspraak met de kerken. Zij steunen de ontwikkeling die we doormaken. Ook de Nederlands-Gereformeerde Kerken hebben nu uitgesproken verantwoordelijkheid te dragen voor de TU. Dat stemt ons dankbaar. De TU is straks na de fusie tussen GKN en NGK de theologische opleiding voor de herenigde kerk. Wij willen bouwen aan de toekomst van deze universiteit en aan een eigentijdse relatie met de kerken. Laten universiteit en kerk elkaar helpen als een plek waar gebouwd wordt aan een nieuwe gemeenschap die zich laat opbouwen door het Evangelie, een baken van hoop in onze wereld. Laat ons werk bevestigd mogen worden en een dagelijks teken zijn van de hoop die in ons leeft. Dan komt het ook dit jaar goed met ons.

Met deze woorden open ik het academisch jaar 2021-2022.